

A legutóbbi tanácsülésen bemutatott tervek láttán csak ámultunk-bámultunk, hogy Udvarhelyen ilyen is lehet – a Szombatfalván álló egykori Nyirő-villában ugyanis olyan irodalmi múzeum kapna helyet az épület felújítása és eredeti állapotába való visszaállítás után, hogy annak nemcsak helyi szinten járnánk csodájára.

A főtéri szoborparknak nagyon komoly konkurenciája lenne. S ha még Nyirő (elveszett) hamvait is sikerülne tényleg eltemetni, akkor a farkaslaki Tamási-emlékhelyekkel (sír + szülőház) vetekedhetne a Budapestről támogatott Székelyudvarhely.

De ne fussunk ennyire előre, inkább nézzük meg a terveket, mert abban Nyirőnél is több van.

High-tech a földszinten

A szombatfalvi Nyirő-villa a múlt század harmincas éveiben épült, a közhiedelemmel ellentétben **nem Kós Károly, hanem Toroczky Wigand Ede tervei alapján**, az író és családja 1936 és 1941 között lakott benne. A háború után államosították, 1976 óta egy házaspár szociális lakásként használta (a férj időközben elhunyt, a feleség jelenleg is ott lakik), 2014-ben került az Urbana Rt-től az önkormányzat tulajdonába.

A tanácsülésen is bemutatott terveket **Várdai Zsolt** műépítész készítette 2016-ban. Miklós Zoltán, a Haáz Rezső Múzeum igazgatója szerint a terv a Nyirő-villának a restaurálásáról és irodalmi múzeummá való átalakításáról szól.

Az irodalmi palettán szeretnénk nyitni, természetesen Nyirőre fókuszál, viszont egy kicsit többet szeretnénk mutatni, mint egy személyiség – vázolta portálunk megkeresésére Miklós, aki részletekbe is belement, néhány olyan dolgot mondott el a ház belső átalakításáról, amelyek segítségével már jobban el tudjuk képzelni az épület új rendeltetését.

Az ismert Kováts-fotón látható verandát visszaállítanák eredeti állapotába, a belső fogadótér mellett pedig két nagyobb terem van – ezekben, mintegy hetven négyzetméteren jönne létre az irodalmi múzeum multifunkcionális kiállítófelülete. Ebben interaktív asztal és más korszerű eszközök lennének, amelyek segítségével mutatnák be a szakmai gárda által javasolt anyagot. Nem steril múzeumi tér lesz, hanem egy olyan terem, amiben például könyvbemutatót is lehet tartani, de látványos, high-tech dolgot tudnánk kialakítani – mondta Miklós Zoltán.

Rekonstrukció a régi képek alapján

Az emelet egyik szobájában lenne berendezve a tulajdonképpeni, hagyományos Nyirő József-emlékszoba. Az épület belsejét a Kováts Fényképészetnél fellelhető régi fényképfelvételek segítségével igyekeznek rekonstruálni. Azt tudni kell, hogy Kováts István fényképész, Haáz Rezső, valamint Nyirő József jóbarátok voltak, a fényképész pedig több felvételt is készített a Nyirő-házban. A múzeumigazgató szerint olyan felvétel is készült, ami a dolgozószobában, az íróasztalánál ülő írót mutatja.

Honnan jön a pénz? Budapestről.

Az említett tervek elkészítése a Haáz Rezső Múzeum költségvetéséből történt. Az egész projekt költségvetése 1 598 000 lej + ÁFA, ebből az összegből 310 ezer lejt a felszerelésre, berendezésre fordítanak – ezt **Orbán Balázs**, a Koalíció önkormányzati képviselője közölte portálunk megkeresésére.

Magyarországi forrásokból fogjuk finanszírozni – jelentette ki Orbán, kérdésünkre pedig elmondta, hogy a projekt tulajdonképpen az országház elnökének, **Kövér László**nak, illetve kabinetfőnökének személyes támogatását élvezi. Az még kérdés, hogy a pénz konkrétan a magyar Országháztól fog-e jönni vagy valamilyen alapítványon keresztül, de megvizsgálják, hogy jogilag mi lenne a legmegfelelőbb.

Ami az ütemtervet illeti, Orbán Balázs szerint összeállítják a finanszírozónak a dokumentációt és idén tavasszal, illetve kora nyáron el is kezdenék az épület restaurálását és átalakítását. Természetesen mindezt a pénz megérkezésekor, amire ígéretet kaptak **Veress László**tól. A régebb az Ilyés Közalapítványnál irodavezetőként dolgozó, részben udvarhelyi származású Veress jelenleg Kövér László kabinetfőnöke.

Orbán szerint közbeszerzési eljárást kell kiírni a munkára, mint mondta, „azt szeretnénk, hogy

legkésőbb 2018 szeptemberében lehessen az ingatlant felújítva, felszereléssel együtt használatba venni, szerintem ez lehet a reális – ha ennél hamarabb lesz meg, az csak jobb."

Arra a kérdésünkre, hogy mi lesz az épületben jelenleg albérlőként lakó idős asszonnyal, Orbán azt mondta, hogy a bérleti szerződése le van járva, a város neki megfelelő lakhatást ajánlott fel. „Lerobbant, lelakott ingatlan, annál jobbat kap. Ez egy széleskörű közösségi projekt, úgy gondoljuk, hogy ezt nem akadályozhatja egy magánszemély. Neki a város egy másik, méltányos albérletet fog felajánlani." – mondta az önkormányzati képviselő.

Másfél év múlva elméletileg új pompájában várja majd a látogatókat a Nyirő-villa, hogy megismertesse az érdeklődőkkel Nyirő József, illetve az udvarhelyi irodalom örökségével, történetével. Remélhetőleg addig egykori, névadó tulajdonosának a hamvai is elő-, illetve helyükre kerülnek.